۴۷ نچی. ۱۳۲۴ سنه. ۱۲ رمضان. سهشنبه. ۱۹۰۶ سنه. ۱۷ اوکتهبر. № 47

یولدز

گازیتهنڭ بهاسی:
برسنهاوچون (۳) صوم، آلتی آی
اوچون (۲) صوم، اوچ آی
اوچون (۱) صومدر.

ادارهسی پچهن بازارنده (سرای)
مسافرخانهسنده ۹ نچی نومردهدر.
محررینی هرکون کوندز ساعت
(۱۱) ده ادارهده کورمك ممکندر.
محرر وناشری:
احمد هادی مقصودی.

ГАЗЕТА
„Юлдузъ"
Цѣна 3 руб. на годъ.
Редакція и Контора:
Казань, номера «Сарай» № 9.
АДРЕСЪ:
Казань, редакція „ЮЛДУЗЪ"
Russie, Kazan, redaction
„Julduz",
Плата за объявленія:
(25) и (15) коп.

تکراری موجب اولمایان مقالهلر ممنونیت ایله قبول ایدلورلر. درج ایدلمهین مقالهلر حقنده جواب ویرلمز واشتکا قبول ایدلمز.

برنسخهسی (۵) تیینلر. هفتهده اوچ مرتبه چغاچق ادبی، فنی، معاشی وسیاسی جریدهء ترکیهدر. اون نسخهسی (۳۰) تیینلر.

ادارهلردن

یولدز وآزاد خلق محرر وناشرلری برگهلهشوب ایکی گازیته اورنینه یولدز اسمی ایله بر گازیته تحریر ونشر قیلونی مناسب کوردك. بزنڭ بواتفاقمزدن مشتریلرمز اوچون ضرر دگل بلکه منفعت کیلهچکدر. چونکه بوندن صوڭره یولدز مشتریلریده آزاد خلق مشتریلریده بر گازیته یرینه هر هفتهده اوچ نسخه یولدز اوقویاچقلردر. لکن یاڭغا مشتریلر اوچون بوندن صوڭره یولدزنڭ یللق بهاسی ٤ صوم اولاچقدر. ۱۹۰۷ نچی سنه اوچون حاضردن آقچه یوللاغان کیمسهلرگه نویابر باشندن باشلاب گازیته بوش یوللاناچقدر.

محرر وناشر: احمد هادی مقصودی.
سرکاتب ومدیر: علی اصغر کمال الدینف.

۱۹۰۶ سنه ۱ نچی اوکتابرده آچولدی
صباح کتبخانهسی
قزانده پچان بازارنده „بلغار" نومرلری یورطنده
کتبخانهمزده صاتولمقده اولان کتابلر:
معلم العبادات برنچی قسم ۱۰ تین
„ „ ایکنچی قسم ۲۰ „
„ „ اوچنچی قسم ۲۵ „
پوچطه مصارفی آلوچیدن.
کتابچیلرغه بیوك اکرام!
مفصل اسامی کتب، هرکمگه بلا بدل یباریلور.
تیلیگرام وخط ایچون آدرس: Казань, книгоиздательство „Сабахъ"

صباح گازیتهسندن آڭلاشلدیغینه نظراً استانبولده رمضاننڭ برنچی کونی ۵ نچی اوکتهبر پنجشنبه کوندن حساب قیلنمشدر.

بوکون کیچ رمضان شریفنڭ ۱۳ نچی کیچهسیدرکه مشهور روایتلره نظراً اسرا کیچهسیدر. یعنی پیغمبرمز محمد علیه السلام قدرت الهیه ایله مکهدن قدس شهرینه سفر قیلو واقعهسی بولغان کیچهدر. معراج ایسه، بوڭا باشقهدر. معراج واقعهسی رجبنڭ ۲۷ نچی کیچهسنده وقوعه کیلمشدر.

۱۷ نچی اوکتهبر، بوتون روسیه

بوکون روسیهنڭ تاریخی کونلرینڭ بیك مهمیدر. برسنه مقدم اوشبو کونده مشهور مانیفیست چغوب بوتون روسیه اهالیسینی شاد وخرم ایتمش ایدی. معلوم اولدیغی اوزره بو مانیفیستدن برنیچه حریتلر طوغدیلر. لکن اش طوماقدهغنه توگل، طورمقده ایکان. شونڭ اوچون بابالرمز: «طوغانغه سوینمه طورغانغه سوین» دیمشلردر. معما فیه

بوحریتلرنڭ هنوز وفات اولدقلری یوقدر. همان اسملری ایشدلمکدهدر. گاه گاه اثرلریده کورلمکدهدر. لکن نی سببدندر بالغ اولوبده میدانغه چققلری هنوز یوقدر. شاید بلوغلری اوچون (۱۵) یل لازم اولماسه، کیرهك.

بوحریتلر دنیاغه چغارلمیچی بوکونگه قدر برسنه صاقلاندیلر. تورلی بهانه وصلتاولر ایله ینه بر آز تأخیر ایدله بلورلر. لکن باصیلوب قالو احتماللری یوقدر. چونکه تخت طرفندن اعلان قیلنغان عالی مانیفیست اوین توگلدر، بونڭ مقتضاسینی یاصوب قالدرماسلر هم قالدرتماسلر.

طوعا اولسهده، کرها اولسهده، موجود حریتلر روسیهده برزمان میدانغه چقمی قالماسلر. برسنهمقدم بوکونگی کون طوغمش حریتلر یاشاسهلرده، یاشاماسهلرده، اوشبو کون روسیهنڭ تاریخا مهم کونلرندن اولاچقدر. هرسنه روسیهده بوکونگی کوننی یا شادلق وبایرام یاقایغو وماتم کونی ایدلهچکدر.

صایلاو نظامی.

روسیهنڭ بوسنه اعلان قیلنغان توب نظاملرینڭ (۸۹) نچی مادهسی بوینچه دوماغه چلین صایلاو نظاملرینی دومانڭ اوز قرارندن باشقه اوزگارتو ممکن توگلدر. لکن مانیفیست وفرمان ایله اوزگارتلمهسهده، سینات محکمهسینڭ برنچی دیپارتامینتینڭ تفسیری بوینچه صایلاو نظامی بیك کوب اوزگاردی. گرچه هیچ برکلامنی هوای نفس بوینچه تفسیر قیلو درست توگلدر. شویله ایسهده، صایلاو نظامی بیروکراتیهنڭ هوا وآرزوسینه بیك موافق روشده تفسیر قیلندی: آصوبی زاکاز بولورغه بیك اوخشیدر.

شبههیوقدر بوتفسیر بوینچه آول خلقندن اوقوغان یاشلرنڭ دوماغه کرووی بیك مشکل بولاچقدر. همده نظام وپارلامینت مسئلهلرندن خبردار بولغان اشچیلرده دوماغه کره آلمایاچقلردر.

ایمدی دوماغه شهرلردن بایغورالرغنه صایلاناچقدر. بوبایغورالر احتمال حریت پارتیهسندن بولا آلورلر.

ییر خواجهلرندن صایلانغان چلینلرنڭ حریت پارتیهسندن بولو احتمالی بیك بعیددر. آول خلقندن هیچ برنرسهدن خبردار بولماغان قارت موژیکلرگنه صایلاناچقدر.

اتفاق مسلمین حزبی اوچونده حریت پارتیهسی اوچونده صول پارتیهلر اوچونده بوحال گوزل فال دگلدر. حریت وترقی طرفداری اولان گازیتهلر سیناتنڭ بوتفسیرینی بیك انتقاد قیلهلر. اصول حقوقیه بوینچه سیناتنڭ قیاس واستثنالرینی بیك خطا طابالر.

کازانسکی ۋیچر گازیتهسنده قزان یوریست لرندن زاۋادسکی جنابلری اوزون بر مقاله ایله سیناتنڭ تعصبینی بیك آچق صورتده اثبات قیلدی. سیناتنڭ بیاننچه آول خلقینڭ احتیاجلرینی آولنڭ اوزنده یورت خوجهسی بولوب طورغان کشیلرگنه یاخشی بلهایهمش.

آولده کون کوره آلمیچی شهرگه کوچهرگه مجبور بولغان اشچی، آول معیشتینی اونوتو احتمال ایمش. بوهیچ منطقی توگلدر. چونکه آول احتیاجندن عاجز بولوب یورتینی صاتوب شهرگه کوچکان کشی احتیاجاتنی بیگرهك بلورگه تییشلیدر.

آول خلقینه اوزلری تلهگان کشیلرینی صایلارغه اختیار بیرلسه، آنلر اوچون بیگرهكده فائدهلی اولور ایدی. اوزلرینڭ احتیاجلرینی بلمهگان کشینی صایلاو احتماللری یوقدر. دومانی میدانغه چغوب سوز سویلی آلماسلق کوزلی باغانالردن طوترو هیچ برطائفه اوچون فائدهلی اولماس. مگر....

صلح پارتیهسی.

تجدد صلحی پارتیهسی نظامی ورسمی برپارتیه بولوب تصدیق ایدلمك اوچون نظامنامه وپروگرامینی پیتربورغده جمعیتلر ادارهسینه عرض قیلمش ایدی. اداره نظامنامهلرنده عیب طابماسهده، پروگراملرینی حاضرگی نظاملرغه موافق طابمادی. چونکه پروگرامده شهرلرده دوماغه صایلاو برقاتلی بولو ایله ییر خواجهلرینڭ ییرلرینی آول خلقینه کوچلهب صاتدرو وار ایدی. پارتیه رئیسی بایدان اسملی کشی بوخصوصده باش وزیر اصطولیپیننی کوروب جمعیتلر ادارهسندن شکایت قیلمشدر اصطولیپینگه اداره، تصدیق قیلماوینڭ سببینی باشقه تورلی کورسهتکان ایکان. حقیقتنی بلکاچ باش وزیر تعجب ایتمش. مذکور مادهلرنڭ پارتیهنڭ تصدیق قیلنووینه منافاتی یوقدر. چونکه هرپارتیهنڭ پروگرامی حکومت پروگرامینه موافق بولو لازم توگلدر.

حاضرده بوپارتیهنڭ تیزدن تصدیق ایدلمکلگی امید ایدلمکدهدر. بونڭ یولی ایله شاید باشقه پارتیهلرده تصدیق ایدلورلر. اتفاقده بونی کوتهدر.

قاره گروهلرنڭ اجتماعی.

اوکتهبر باشنده کییف شهرنده روسلرنڭ ملی پارتیهلرینڭ عمومی اجتماعلری واقع اولدی. بو پارتیهلرنڭ صایلاب یبهرگان عقللی باشلرینڭ دیوانهلقلری کییف شهرنده تورلیچه ظاهر اولدی. جملهدن برسی ۵ نچی اوکتهبرده تیاترده (ژیزن زاساره) اسملی اوین اوینالمش. اسمینه قزغوب بو اوینغه روس دیلیگاتلرندن بیك کوب کشی وارمشلر. معلوم اولدیغی اوزره بو اوینده ۱۶۱۲ نچی سنهده روسیه پادشاهلغینه صایلانمش میخایل فیدوروۋیچنی اولتررگه کیلگان پالاکلرنی صوصانین اسملی کریستیاننڭ اورمانغه کرتوب آداشدردیغی کورسهتلهدر. پالاکلر آچولانوب اورمانده صوصانیننی اولترهلر. اوینده اوشبو واقعه کورسهتلگان زمانده قاره روسلر تصویر وحکایهنی واقع ظن قیلوب اوینچیلر آراسینه جییلوب بارمشلر. صوصانیننی پالاکلر قولندن آزاد قیلوب کوتهروب یورمشلر. پالاك بولوب اویناوچیلرنی احتمال قینارلر ایدی. آنلر حالنی س... تیزرهك قاچمشلر. بوپارتیه چله... جییلسهلر، بوکبی قیلنش... عالمنی کولدرورلر.

قزان زيمستواسی.

قزان اويزی زيمستواسی صوماسندن مكتبلر اوچون هرسنه (٩٤) مڭ صوم مقدارنده آقچه صرف قيلنمقده‌در.

بو آقچه‌دن مسلمانلر فائده‌سينه برتيين‌ده صرف قيلنغانی يوق ديلسه‌ده بيك آرتق مبالغه اولماس. حال بوكه قزان اويزنده خلقنڭ اوچدن برندن زياده‌سی مسلمانلردر. ديمك هرسنه (٣٤) مڭ صوم قدر مسلمانلردن جييلغان آقچه روس، چواش وچيرمش بالالرينی اوقوتورغه صرف قيلنمقده‌در.

بو يللرده عدالت فكرلرينڭ قوزغالوينڭ ثمره‌سی اولمق كيره‌ك‌كه زيمسكی صابرانيه‌ده اسلام آوللرينڭ مكتبلرينه‌ده زيمستوا آقچه‌سندن ياردم ايتو مسئله‌سی آچلدی. گرچه حاضرده زيمستوانڭ آرتق آقچه‌سی بولماسه‌ده، كيله‌چكده مسلمانلرنڭ مكتبلرينه ياردم ايتو كيره‌كاگينی هركم معقول كوردی.

حاضرده زيمسكی گلاسنيلردن بونڭ حقنده مشاوره‌قيلمق اوچون بركاميسيه صايلاناچقدر. بو كاميسيه‌گه زيمسكی گلاصنيلردن سيگز مسلمان‌ده داخل اولاچقدر.

همده قزان مسلمانلرندن اون‌قدر كشی‌ده كاميسيه مجلسلرينه چاقرلاچقدر. بو كاميسيه پرافيسر ياكوبی رياستنده اولاچقدر.

اوّلده‌ده زيمستوالر اسلام آوللرينه‌مكتب آچارغه حاضر ايدی. لكن ايسكی نظاملر بوينچه روسچه اوقتونی شرط قيلالر ايدی. بو تكليف بولاچق توگلدر.

حاضرگه زيمستوانڭ آقچه‌سی آزلغندن هم بعض اسلام قريه‌لرينڭ قبول ايتمه‌و احتمالندن آقچه اوزلری تلب صوراغان آوللرغه‌غنه ويرله‌چك ايمش.

دنيا نظاملرندن خبرسز متعصب مللرغه مكتبلرگه زيمستوادن آقچه آلو درست توگل ديوب فتوا بيرورگه يول‌همان آچق قالادر. فهمسز موتاوكه‌لرگه استه‌دكلری قدر آوللرينه واهل اسلامغه ظلم قيلورغه اختيار باقيدر.

اسلام عالمندن
باكو.

باكوده هر محله‌نڭ خلقی مسجدلرگه جيياوب ياشرن روشده اوچه‌ر كشی وكيل صايلامشلر. بو وكيللرنڭ مجموعی بركوميتيت اعتبار ايدله‌چكدر. اهل اسلامنڭ اصلاح حالينه تعلقلی اشلر حقنده باكوده اوشبو كشيلر جييلشوب مشاوره ايده‌چكلردر. بورئيسلر شاه مسجدی اسملی مسجدكه جييلوب اهل اسلامغه فائده‌لی اشلر خصوصنده كامل اخلاص ايله اجتهاد ايتوگه آخوند حضورنده عهد ويمين ايتمشلر.

اگرده يمينلرنده طورسه‌لر، بو وكيللر بربرسينه آچو ايتو سببلی ياكه باشقه بر‌دنياوی غرض ومقصودلری اوچون اصلاحات خصوصنده اتفاقدن چقماياچقلر. وهمان جييلشوب باكو مسلمانلرينڭ اخلاق، علم وفكر خصوصلرنده ترقيسينه طرشاچقلردر.

دوماغه چلين صايلاو خصوصنده‌ده بوكوميتيتنڭ اجتهادی اميد ايتلمكده‌در.

بوكوميتيتنڭ اتفاق مسلمين حزبينه بردرجه مناسبتی اوله‌چقدر. اوتكان سنه بزنڭ قزانده‌ده هرهفته‌ده محله صاين ايكشر كشی صايلانوب هفته‌سی طولغانچی لوازملرينی

طاشلامشلر ايدی. صايلاو رسمی روشده وياشرن طاوش ايله اولماسه، شويله‌اوله‌چغی معلومدر.

روسيه‌ده اهل اسلامنڭ مقداری.

١٨٩٧ سنه‌سنڭ تحرير نفوسی واون سنه‌دن بر وطبيعی آرتمش اولانڭ علاوه‌سيله ١٩٠٧ سنهٔ ميلاديه‌ده بتون روسيه‌ده وحمايه‌سنده بولنان بخارا وخيوا خانلقلرنده اون سكز ميليون سكز يوز يكرمی طقوز مڭ سكسان طقوز (١٨،٨٢٩،٠٨٩) جان اسلام بولنمقده‌در. ولايتلرچه بويله منقسمدر:

(ياوروپا روسيه‌سی)

اسم ولايت	مقدار اسلام
حاجی طرخان ولايتنده	٢٤٠،٠٠٠
ڤياتقه	١٤٠،٠٠٠
قزان	٧١٤،٠٠٠
نيژنی‌نووگورود	٠٤٢،٠٠٠
اورنبورغ	٤٣٢،٠٠
پينژا	٠٦٤،٠٠٠
پيرم	١٨٠،٠٠٠
صامارا	٣٨٠،٠٠٠
صاراتوف	١١٦،٠٠٠
سيمبر	١٥٣،٠٠٠
قريم تاڤريدا	٢١٤،٠٠٠
طامبوف	٠١٨،٠٠٠
ريازان	٠٠٦،٧٨٩
اوفا	١٢٠،٠٠٠
برقاچ يوزدن برنيچه‌مڭ‌قدر مسلمان بولنان آوروپا روسيه‌سينڭ سائر ولايتلرنده وپولشه‌ده	٠٥٧،٣٠٠
جمعی	٤،٥٨٧،٠٨٩
(كافكازياده)	
باكو ولايتنده	٧٩٠،٠٠٠
داغستان	٦٠٣،٠٠٠
كنجه يليساڤيتپول	٠٦٧،٠٠٠
كوبان	١١٦،٠٠٠
كوتايس	٠١٢،٨٠٠
استاڤروپول	٤٢،٠٠٠
تيراسكی	٠٢١،٠٠
تيفليس	٢٠٨،٠٠٠
كارص	١٦٠،٠٠٠
اريوان	٤٩٣،٠٠٠
جمعسی	٣،٦٦٩،٠٠٠
تركستان‌وما وراءالنهر وقرغزدالاسی	
آقملا	٤٨٠،٠٠٠
سميپولات	٦٦٣،٠٠٠
ييدی صو	٩٦٣،٠٠٠
طورغای	٤٠٦،٠٠٠
اورال	٠٠٩،٠٠٠
زاكاسپی‌تركمن ولايتی . . .	٣٧١،٠٠٠
سمرفند	٩١٦،٠٠٠
سردريا	١،٠٤٢،٠٠٠
فرغانه خوقند	١،٧٠٢،٠٠٠
جمعسی	٧،٦١٣،٠٠٠
سبيريانڭ ٩ ولايتنده . . .	١٤٧،٠٠٠
بخارا خانلغی الكاسنده . . .	٢،١٤٠،٠٠٠
خيوا خانلغی اولكاسنده . . .	٦٧٤،٠٠٠

خلقنڭ اتفاقنده قوت.

اوزغان يل صامار گوبيرناسنده‌غی پاكروفسكی اصلاباداڭ خلق، اصلاباداده پاليتسه آصراودن باش تارتوب، ترتيبلرنی محافظه قيلو اوچون اوز آرالرندن صاقچيلر قويشلر. پاليتسه‌بتكاچ اصلاباداده طنچلقلر تمام‌اورناشمش. تالاو واوغرلاولر، خوليغانلقلر، اوّلده هركون‌ديب ايتورلك درجه‌ده بولوب تورا تورغان كشی اولترولر تمام باصلمش.

بو اصلاباداده مجموعسی اوتوز مڭ كشی‌در. همه‌سيده مالاروس طائفه‌سندندر. اوزلرندن صاقچيلر قويلغان بوشهرده اوّلده ايللی‌لب پاليتسيسكی بولمشدر.

اوّلده‌رك حكومت بونلرنڭ صاقچيلرينه قارشی هيچ برسوز انداشمه‌سه‌ده بارا تورغاچ چيناونيكلر بونلرنڭ بومدافعه‌لرينه زاكونغه خلاف براختلال شيكللی ايتوب قاری باشلامشلر. برزمان چيناونيكلر، موندای زاكونغه خلاف اشلرنی اشلامايچه اوّلگی پاليتسه‌نی ياڭادن قبول ايته‌رگه ديملاب خلقنی نصيحت قيلا باشلامشلر. چيناونيكلرنڭ بواوگوتلرينی خلق هيچ قبول ايتمگان. اوچ مڭ كشيلی جيبونلرنده ايسكی پاليتسه‌نی ياڭادن‌قبول‌ايتوگه برآغزدن‌قارشی‌تورمشلر. سوزلری مقبول بولماغاچ چيناونيكلر قايتوب كيتمشلر. اش شونڭ برله تمام بولغان شيكللی كورنگان. برنيچه وقتلر اوزغاچ چيناونيكلرنڭ سوزلرينی طڭلاماغان بوخلقنی اشانچسزلر جمله‌سندن حساب‌ايدله باشلانغان. اصلاباداده شدتلی محافظه حالتی اعلان‌ايديلوب فرق استراژنيك كيتورلگان. آنلر آرتندن ايكی روت صالداتده كيلوب اورنلاشقان. اصلابادا خلقينڭ قوللرنده‌غی قورالری‌ده جيولا باشلاغان. قورالرينی يخشيلق برله تسليم ايدرگه امر ايدلمش، بولماسه تنتوب قهر برله آلاناچغينی اعلان ايدلمش. خلق نی قدر «بزگه استراژنيكلر كيراكمی، دالوی پاليتسه!» ديب قچقرسالرده پاليتسه اورنندن قوزغالمامش.

بوكونده اصلابادانی پاليتسه‌ده خلقنڭ اوزلرينڭ صاقچيلريده صاقلامقده‌در.

خارجی خبرلر.
تركيه

طونه گازيته‌سينڭ خبرينه نظرا سليم پاشا اسمنده برياشرن ايلچی سلطان طرفندن ياڤروپانڭ آلتی الوغ دولتلرينڭ حكومت اداره‌لرينه يوللانمشدر. گازيته‌لرنڭ خبرينه نظرا سلطان اوز اورنينه خليفه بولورغه اوزينڭ دورتنچی اوغلی برهان‌الدين افنديـنی معقول كوره‌در. حال بوكه بوڭا قدر تركيه‌ده‌سلطانلق آتادن‌اوغلغه قالو عادتی يوق ايدی. سلطانلر نسلندن بولغان پرينسلرنڭ قايوسی باشده الوغراق اولسه، سلطانلق آنڭ حقی ايدی. بوقاعده بوينچه حاضرگی سلطاندن صوڭره رشاد افندی آندن صوڭره سلطان‌عزيزنڭ اوغلی‌يوسف‌عزالدين‌افندی سلطان بولورغه تييشلی ايدی. ياش ترك گازيته‌لرينڭ يازووينه قاراغانده بوكيمسه‌لر ايكيسی‌ده حريت طرفداری ايمشلر. شونڭ اوچون سلطان اوزندن صوڭ بونلرنڭ پادشاه بولولرينی استه‌می ايمش. اوزينڭ اوغللرندن پرينس برهان‌الدين افنديـنی خليفه ايتمك استی ايمش.

ياش تركلر بونی استه‌ميلر برهان افندی حريتلرگه خلاف بولور ديوب شبهه‌له‌نه‌لر.

خليفه‌لك اوز نسلنده‌گنه قالسون اوچون سلطان برهان‌افنديڭ ناسليدنيك بولو چيليغينی ياڤروپا حكومتلری طرفندن تصديق قيلدرماقچی بولا ايمش.

سليم پاشانڭ ايلچيلگی اوشبو سرگه مبنی ايمش.

بو ايمشلر طوغريمی دگلمی؟ نيچك بولسه‌ده، ولی عهد وناسليدنيك بولو مسئله‌سی تركيه‌نڭ چوالچق مسئله‌لرندن برسی وبيك زورسيدر.

قايچان بولسه‌ده، برزمان تركيه بو خصوصده چوالاچقدر.

دولتلرينڭ بقاودوامی حرمتينه سلطانلقنی كوتوب طورا طورغان پرينس وشاهزاده‌لر اوز آرا اتفاق ايله بومسئله‌گه برقرار ويرمه‌سه‌لر، تركيه‌نڭ حالی مشكل اولاچقدر.

هندستان.

ارشاد گازيته‌سينڭ يازديغينه نظرا هندستانده آنگليه خلافينه حركت همان دوام‌ايتمكده‌در. بوخصوصده مجوسيلردن (گودكال) و(بيتارچی) اسملی محررلر هند اهاليسنه فكر وقوّت ويرمكده ايمشلر. بوكمسه‌لر حاضرگه هند خلقينی آنگليه تصرفندن آيرلوغه دعوت قيلميلر. فقط كامل آفتانوميه صوريلر. كامل آفتانوميه‌غه ايرشدكدن صوڭره ديه‌چك سوزلری ينه معلومدر. اوشبو آيلرده كالكوتا شهرنده (بيتارچی) الوغ برميتنگه ياصاب اوزينڭ فكرينی سويله‌مشدر. بوميتينگده اون مڭ قدر كشی جيلديغی روايت قيلنادر.

آنگليه‌حكومتی طبيعی بوآگيتاتورلردن وبوفكرلردن راضی توگلدر. بوڭا قارشی طورمق اوچون تورلی تدبيرلر قيلادر. جمله‌دن برسی اوقوماغان مسلمانلرنی مجوسيلر خلافينه قوتورتا ايمش. خبردار مسلمانلر اهل اسلامنی حريت حركتنده مجوسيلرگه قاتشورغه نی قدر ديمله‌سه‌لرده، قبول ايتدره آلميلر ايمش. قارا مسلمانلر: «حريتچيلرگه قاتشسه‌ق، آنگليه‌بزنی قسا باشلارده دينمزگه ضرر كيلور» ديلر. حال بوكه دين ديولری فقط ريادر. قورقولری دنياغه ضرر كيلودر. دين صلتاوی ايله دنيا راحتينه كيمچيلك كيترمسكه طرشو هريرده فهمسز مسلمانلرنڭ عادتيدر.

آڤستريه.

آڤستريه‌نڭ خارجی‌وزيری گولوخوفسكی اورنندن چقغان ايدی. آنڭ اورنينه (ئرينتال) اسملی كشی تعيين‌قيلندی. بوكشی اوچلی اتفاقنڭ طرفداری اولمق ايله برابر روسيه‌گه‌ده خلاف كشيلردن توگل ايمش.

آميريكه.

شمالی آميريكه جمهوريتنده پانسيلڤانيه ولايتنده خزينه صوماسندن اون‌ايكی‌ميليون صوم مقداری آقچه اوغرلانديغی ظاهر اولمش. كازناچستـڤا مديری كملرنی روشچه اوغرلادقلرينی دفترلر بوينچه طابا آلاچغينی وعده قيلمشدر. خزينه صوماسينه هرطرفده هوسكار طابلا ايكان.

روسيه‌نڭ تون طرف ومشرق يچاغندن آميريكه‌نڭ آلاسكه اسملی يچاغينه ديڭز آستندن يول ياصامق فكری كيڭاش قيلنمقده ايدی. آميريكه‌ده برجمعيت اون ايكی

میلیون صوم آقچه ایله بواشکه کرشورگه قرار ویرمشدر.

آنگلیه.

آنگلیه‌ده اشچی خلقنڭ صنف صنف اتفاق یاصاولری حقنده نظاملر ترتیب قیلنادر. اوّلده بو اتفاق صوماسندن اش‌طاشلاوچیلرغه یاردم قیلو ممنوع ایدی. حاضرده بوگا رخصت ویرمکچی بولالر.

گیرمانیه.

گیرمانیه‌نڭ پایتختی اولان بیرلین‌شهری جوارنده کیپه‌نیك شهرنده شهر اوپراۋاسینڭ خزینه‌سندن (٤٠٠) مارك مقدارنده آقچه‌نی آفیسر کییمنده‌گی برژولیك بیك ماهرانه اوغرلامشدر. شویله‌که قاراولدن کیله تورغان (١٢) صالداتنی طوقتاتوب شهر اوپراۋاسینه آلوب کیتمش. اوپراۋاده اوزینی گویا آقچه‌نی تفتیش اوچون کیلگان ایتوب کورسه‌تمش. گالاۋا ایله خزینه‌دارغه اوزینڭ امر نامه کاغدینی‌ده کورسه‌تمش. سر معلوم بولغانچی سزنی زندانغه آلاچقمن دیمش. کاسسه‌ده‌غی آقچه‌نی جیبوب آلوب اوزی چغوب کیتمش. صالداتلرغه یارتی ساعتدن گالاۋا ایله خزینه‌دارنی خبسخانه‌گه آلوب کیته‌رگه بویورمش. بیچاره‌لر عموما آلداندقلرینی حبسخانه‌گه جیلوب بارغاندن صوڭغنه آڭلامشلر.

آنگلیه.

روسیه‌ده ماهرانه قیلنغان طالاولر یاۋر وپاغه‌ده‌سرایت قیلا باشلامش. بوکونلرده آنگلیه‌ده مانچیستر شهرنده پوچته خانه‌نڭ بر بولمه‌سینه قورالّی بر کشی کروب (١٨٠٠) صوم آقچه‌نی هیچ بر طاوش قاوغاسزغنه آلوب چغوب کیتمشدر. بو بولمه‌ده پوچطه کاتبه‌لرندن فقط اوچ خاتون‌غنه قالغان ایکان، هم پوچته خانه‌ده کشینڭ‌ده آزوقتی ایکان.

آمیریکه.

آمیریکه‌نڭ مشرق طرفنده‌کوبا جزیره‌سی تیره‌سنده بیك قاتی دیگز طولقنلری اولمشدر. گاۋاننا شهرینڭ اوراملرینی صو باصمش. صالۋادور جزیره‌سنده طولقن سیگز کون قدر دوام ایتوب بیك کوب یورتلرنی، تیمر یوللرنی وتیمر کوپرلرنی خراب وهلاك ایتمش: ایلّیلوت‌اسملی کچکنه جزیره‌نی دیگز طولقنی بوتونله‌ی قابلاب (٢٠٠) قدر کشینی غرق قیلمش.

داخلی خبرلر

حریت پارتیه‌سی.

حریت خلق پارتیه‌سنده ایکی تورلی آغم پیدا اولدیغی معلومدر. بونلرنڭ برسی صوللر طرفینه یاقنراقدر. ایکنچیسی اورتالق طورادر. بو اختلافدن صایلاو وقتنده اوڭغایسزلق چغووی گمان قیلنمقده ایدی. لکن صوللرینڭ بیانلرینه قاراغانده آنلر صایلاو زمانند‌ه اورتالر ایله بر اتفاقده بولاچقلر ایمش.

روس پارتیه‌لری.

روسلرنڭ قاره گروه پارتیه‌لری تورلی اسمده اوتوز قدر اولدیغی برکره یازلمش ایدی. بو پارتیه‌لرنڭ پروگراملری بر برسینه بیك یاقندر. هر برسی: «روسیه روسلرنقی‌غنه، روسیه‌ده معتبر ومحترم دین پراۋسلاۋیه گنه، نظام اشلرینه خلقنڭ قاتشووی کیرکمی، قاتشسه‌ده، روسلرغنه قاتشورغه تیشلی. باشقه ملتدن دوماغه چلین صایلانماسون، حریتلرده‌چامالاب‌ویرلسون» دیمکدن‌عبارتدر.

بو پارتیه‌لر مجموعی بر اتفاق ایله‌پیتر بورغده اوچ کشیدن عبارت بر (بیورو) طوتاچقلر. بوندن صوڭره کیڭاش وحرکتلرنده اوشبو بیورونڭ تنبیهاتی بوینچه عمل قیلاچقلر.

فاتیرلی صایلاوچیلر.

داخلیه وزیری آول خلقینڭ صایلاوغه قاتشولری حقنده بولغان نظامنی سیناتدن تفسیر قیلدروب بیك‌کوب‌کشیلرنی صایلاودن وصایلانودن محروم قیلمش ایدی. حاضرده شهرلرده فاتیر طوروچیلرنڭ نیندیلری صایلاوغه قاتشولری خصوصنده سیناتدن ینه تفسیر صوریدر. بو تفسیر ایله احتمال ینه برنیچه یوز مڭ کشی صایلاودن محروم بولاچقدر.

نظامده اوز اسمینه فاتیر بیله‌گان کشیلر هر برسی صایلاوغه قاتشادر. امانیندی‌کشیلر فاتیرنی اوز اسمینه بیله‌گان بولوب طابلادر.؟ بیك مشکل مسئله‌در.

اوتکان صایلاوده آتاسی یورتنده آیرم بر بولمه ایله طوروچی کشیلرنڭ کوبسی صایلاوغه کرشمش ایدیلر.

ایمدی احتمال یاڭا تفسیر بوینچه بونلر قاتشا آلماسلر.

صایلاو عمومیله نه بارادر!

•• چویون یول خدمتکارلرندن بوکونگه قدر هیچ بر سیاست مسئله‌لرینه قاتوشماغان کشیلر، اورنلرندن چغاریلودن، حبس ایدلولردن‌یاخود‌چیت‌یرلرگه سوریلولردن قورقوب «روس کشیلری سایوزینه» اعضا بولوب یازه‌لر ایمش. چونکه بو زمانلرده چویون یول خدمتکارلرینی یابو، چیتلرگه سوروبیك کوبایوب بارادر.

•• بو یل توقزآی اچنده چیت مملکتلرگه چغارلغان‌ماللرسکز یوز اوچ میلیونلق، اولمش‌و چیتدن‌روسیه‌گه‌کیتورلگان‌ماللردن‌یوز یتمش آلتی‌میلیون‌صوم‌طاموژنی‌آقچه‌سی‌جیولمشدر. (اوزغان یلغیغه قاراغانده (١١) میلیون صوم آرتق.)

•• ٨ نچی اوکتابرده دولت بانقه‌لرنده بر میلیارد آلتمش یدی میلیون‌صوملق آلتون بارلغی معلوم اولمشدر. خلق آراسنده یورمکده اولان کاغز آقچه‌لر برمیلیار‌دایکی یوزسکسان میلیون صوم‌قدر.

•• ۋلادیۋاستوکدن ایکی یوزیولچی ایله چغوب کیتکان «ۋارياغ» اسملی بر پاراخود، صو آستینه صالوب قویلغان مینی‌گه ئله‌گب مینوت یارم اچنده باتوب هلاك اولمشدر. یولچیلردن ٤٧ کشی‌پاراخود خدمتکارلرندن ١٣ کشی قوتلوب‌قالمشلر.

•• سیاست اوچون عیبله‌نب سورلگان کشیلر، یبارلگان یرلرندن‌بیك قاچالرایمش ۋالاگدا گوبیرناسینڭ‌مأمورلرینڭ خبر ایتوینه قاراغانده شول بر گوبیرنادنغنه مڭ بش یوزکشی قاچمشدر.

•• «حریت خلق» پارتیه سینڭ کشیلری کیله‌چك دوماغه شهرکشیلری اوزلرینی صایلارلر، آول خلقی طرفندن ساتسیال ریۋالوتسیونیرلر صایلانورلر دیب گمان قیلالر ایمش.

•• یارسلاۋل‌ایله‌رامانوفسکی‌زیمستوالرینڭ خدمتکارلرینه‌وظیفه‌بیررگه آقچه‌لری‌یوق‌ایمش دۋه‌ریانلر ایسکی‌بورچلرینی‌توله‌میلرایکان. حاضرده‌دوه‌ریانلراوستنده‌بو ایکی زیمستوانڭ یکرمی‌مڭ صومدن آرتق آلاچاغی بارایمش.

•• پوچطه‌لرده بوکونگه‌قدر بر بلانکه ایله فقط بش‌یوز صومغه قدر گنه پیراواد قبول ایدله‌ایدی. پوچطه‌وتیلغرافلرنڭ باش اداره‌سی بوکوندن صوڭ بر بلانکه‌ایله‌مڭ صومغه قدر قبول ایتارگه‌فرمان طاراتمقچی بولادر.

•• «روس خلقی‌صایوزی» ایله «چن روسلر صایوزی» نڭ اعضالرینی بوکوندن صوڭ پادشاه‌حضرتلری‌یانینه کرودن‌منع ایدله‌چکینی «گولص پراۋدی» گازیته‌سی یازمقده‌در. معناسز سوزلر سویله‌ب‌کوب‌یوروب‌طویدرب بتورگا نلکلری اوچون بولورغه کیرك.

•• لودزده‌غی گارنیزون عسکرینه: اگرده بر بر یورطدن ملطق آتقان‌طاوش ایشدلسه، هیچ توقفسز بتون فاتیرچیلرینی چغاروب، عیبلی بولغانلرینی‌طوتوب، فاتیرلرنی‌بیکله‌ب، یورطنڭ اوزینی پیچاتلرگه، یورط خواجه سینی، اوپراۋلایوشچیلرینی، دۋورنیکلرینی، حکمگه بیرورگه، عیبلیلرنی پولیۋوی‌صودقه طابشررغه امرایدلمشدر.

•• جمعیت وصایوز اشلرینی تفتیش‌نظارتی بوکونلرده «اون‌یدنچی اوکتابر پارتیه‌سی» نڭ اوصتافینی قاراب، پارتیه‌نڭ رسمیتینی تصدیق ایتمشدر.

•• بویلنڭ آلتی آیی‌اچنده روسیه اچنده‌گی تیمر یوللرندن (٣٣٧،٣٥٤٥٠٩) صوم‌حاصل بولمشدر.

•• گ، ساویت‌اعضالرینڭ ١٣ نچی‌اوکتابرده‌گی مجلسلرنده یهودیلرنی حقوقده روسلر برله بر درجه‌ده ایتوحقنده مشاوره ایدلوب، یهودی مسئله‌سینی آیورم بر مسئله‌ایتوب قاراماینچه باشقه اینورودیس‌لرغه‌نیندی حقلر بیرلسه، بونلرغه‌ده‌شول‌حقلرنی‌بیررگه‌قرارقیلنمشدر.

•• چاللیغه ٣ نچی‌اوکتابرده‌پیرمدن کاچیرگین اسملی کشیدن کامینسکی پاراخودی ایله یوزیکرمی‌مڭ پوط ایکی بارۋا، صاچولك اوچون‌صولی کیتورتلگان‌ایکان، کامیسیه‌نڭ تفتیشی بعدنده صولینڭ اشکه یاراقسز چرك ایکانلگی‌ظاهر بولغان. شونلقدن‌قبول ایدلمگان.

•• داخلیه وزیری گوبیرناتورلرغه‌یاشرون سیرکولر کوندروب ١٧ نچی یکابرده بولاچاق، دوماغه‌صایلاو اشلرینه آلدن تمام حاضرله‌نب قویو ایله امرایتمشدر.

•• سنته بر آینده پتربورغ شهرنده گنه ٣،٧١١ آدم قولغه آلنمشدر. (یاشرون پالیتسه طرفندن قولغه آلونغان کشیلر بوگا داخل توگلدر.)

•• پتربورغده‌یکاترینسگی قانال ایله فانارنی پیراولکه‌لرنڭ چاتنده تاموژنی پورطدن آقچه آلوب گاصودارستۋیننی‌بانکه‌غه‌طابشرور اوچون باروچی کاریته‌غه بومبالر آطوب یکرمیلب کشی هجوم ایتوب جمعسی اوچ یوز یتمش بر مڭ صوملق آلتون وکاغز آقچه‌لرنی طالاب آلمشلر. کاریته‌ده‌مجموعسی آلتی‌یوزمڭ‌صوم آقچه‌اولمشدر. آقچه‌یانندن صاقلاب باروچی ژاندارملر ایله طالاوچیلر آراسنده آطوشولر بولوب، برنیچه کشی جراحتلنمش برنیچه کشی طوتولمشدر.

•• ١١ نچی اوکتبرده اوتکان یل باش وزیر بولغان (ۋیتتی) چیت مملکتلردن پیتربورغه قایتوب کردی.

•• اوّلده داخلیه وزیری‌اولان اسۋاتوپولك میرسکی‌ینه وزیرلك درجه‌سینه نصب قیلناچق ایمش.

•• یاپونیه صوغشنده مشهور بولغان کوراپاتکین کافکازغه پادشاهدن نائب (نامیتسنیك) ایتوب تعیین قیلنوب مشهور میشچینکو آنڭ معاونی بولاچقد.

•• بیر ژ. ۋ. گازیته‌سینڭ یازووینه قاراغانده قارا روس پارتیه‌لرینڭ ادارهٔ مرکزیه‌لری همان ملطق ریۋولۋیر وحنجرکبی قوراللر صاتوب آلالر ایمش.

•• تیتوش اویزینڭ زیمستواسینڭ‌خدمتکارلرینه بیرورلك‌ده آقچه‌سی قالماغان.

قزان خبرلری.

دار المعلمین

١٤ نچی‌اوکتابرده‌کیچ‌عثمانوف‌بناءقیلغان‌مسجد محله‌سینڭ‌اهلی‌طرفندن‌شول‌محله‌ده‌گی مدرسه‌نی اصلاح ایدرگه صایلانغان وکیللر ایله شول محله‌نڭ امامری ومحله‌نڭ بعض معتبررك کشیلری عبدالمن کازانسکی‌یورطنده‌اجتماع ایدوب، قزانده‌آچلووی فرض‌قیلونغان‌دار العلمین اوچون اوزلرینڭ مدرسه‌لرینی بیرورگه قرار قیلدیلر. آرالرندن صایلانغان دورت کشی بوکون دیریکتورگه باروب حالنی اعلام ایده‌چکلر، اگر مکتبلر دیریکتوری بواشکه مخالف توشماسه، اوزلرینڭ قبول ایتکانلکلرینی دارالمعلمین کامیتیتنه عرض قیلاچقلر. دیریکتورنڭ‌قارشی‌طورماوی مأمولدر.

•• سیدگری افندی آلکین‌دن ۋیبورغ ۋازوانیه‌سینه قول قویغانلغی حقنده جواب آلورغه، پتربورغ نڭ مخصوص‌مهم‌اشلرمفتشی طرفندن قزان پروکارورلر نظارتینه امرایدلمشدر.

•• شهردوماسینڭ بوکونگی مجلسنده گوبیرناتورنڭ سید گری آلکیننی دوما مجلسلرینه قاتشدرماسقه قوشقان مصلحتی حقنده کیڭاش‌ایدله چکدر.

•• ١٣ نچی اوکتابرده صوکوننی‌اصلابادادہ زوراورامده‌بائوتینانڭ‌یورطنده‌بومباشارطلاو سببلی اوچ‌ایر وبر خاتون هلاك اولمشدر.

•• دارالمعلمین‌گه‌کرونی‌مراد‌ایتکان‌شاکردلر اوکتبرنڭ یکرمی بیشینه قدریاڭابسته ظریف الامیرخانی‌غه عریضه‌بیرسونلر. قبول ایدله‌چك شاکردلر صرف نحواوقغان‌بولسون اصوللی‌مدرسه‌ده‌اولسه رشدیه‌نی تمام ایتکان بولسون.

•• زنگار مسجد محله سینڭ امامرندن برسی برکون‌سویلاگان وعظنده، گازیته‌اوقونڭ حراملغینی اثبات ایتوب ماتاشوب هیچ وقتده خصوصارمضان‌شریف آینده‌گازیته‌اوقوماولری ایله‌محله‌خلقینی‌اوگوتله‌مشدر. بوامام‌مدرسه‌سینه ترتیب کرتوگه وهرتورلی اصلاحاتقه بتون کوچی‌ایله‌قارشی‌تورمقده‌ایدی. حاضرده‌ایسه دنیاده‌غی اصلاحات فکرلرینی اصلاایشتماسونلر اوچون‌محله کشیلرینڭده قولاقلرینه چوبك طغوب قویمقچی بولاایکان.

انقلاب.

بوکونلرده برمحلده مدرسه شاکردلرینک روسچه اوقولری خصوصنده مشاوره اولمش ایدی. طوغاندن بیرلی، هیچ کم روسچه اوقوماسون دیوب یورگان برقارت: «شاکردلرنک روسچه اوقولرندن ضرر بولماس اوقوسونلر. ایمدی زمان باشقاردی. بز اوقوماسون دیسه‌کده شاکردلر اوقومی قالمایاچقلر. فقط اخلاقلرینی بوزماسدای روشده اوقولرینه بر تدبیرقیلورغه کیره‌ک دیمش.

بوتون عمری بوینچه، روسچه معلوماتی ایله کسب قیلوچی بر میرزا: یوق، شاگردلر روسچه هیچ اوقوماسونلر. روسچه اوقوسه‌لر، آزارلر» دیمش.

بوسوزلرنک قایوسی زیاده قایوسی اخلاص؟ هیچ عقلمز ایرشمه‌دی.

شماتت.

سیدگرای افندی آلکین ۋیبورغ شکایتنامه‌سینه قول قویو احتمالی اوچون سؤال وتفتیشکه قالو خبرینی ایشتکاچ شهرمزنک قارت موللالرندن بری: «شول کیره‌ک. بریلدن بیرلی بیک کوب سویلیلر وبیک کوب یازالر ایدی. قالغانلری تفتیشکه آلنسه‌لرده، بیک گوزل اولور ایدی» دیمش. بوحضرتنی تییشلی اورنینه کورسه‌توچی اولسه، اوزینه احتمال بیک زور برچوین میدالده چغار ایدی. لکن قالغانلری کملر ایکان؟

ایشته اهالیمزگه اخلاق اویره‌توچی حضرتلرمزنک اخلاق حسنه‌لری بوندن عبارتدر.

•• اوچنچی کون کیچ ساعت سکزلرده سبر تراکته‌سنده قزاندن یدی چاقرم‌ییرده قزاندن اوچ ترویکه برله چغوب کیتکان پوچطه‌غه اون بیش قدر کشی قارشی چغوب ریۋالۋیر برله زالپ بیرگانلر. یامشچیک برله پوچطه‌نک صاقچیلری قورقوب قاچقانلر.

پوچطه‌غه هجوم ایدوچیلر یکرمی آلتی مك صوم آقچه‌لی صومکه‌نی آلوب کوزدن یوغالغانلر.

اداره‌گه مکتوب.

محترم محرر افندیلر!

شو مکتوبمی گازیته‌گزنک برکوشه‌سینه درج ایلمککزنی رجا ایدرم.

بومکتوبمی‌سزه اظهار تشکر اوچون یازدم. بن کندم یولدز گازیته‌سینک مشتریلرندن ایدم. گازیته‌گز جدی واستفاده‌لی بر گازیته اولدیغی اوچون کرچه هفته‌ده بر مرتبه چقمقده اولسه‌ده مشتریلرگزدن اولمش ایدم. شمدی آزاد خلق ایله برله‌شوب بزگه هفته‌ده اوچ گازیته کوندردکگزدن غایت ممنونم. هفته‌ده بر مرتبه اولدیغی اوچون اخبار آزیازلغانلقدن، باشقه بر گازیته‌ده آلمقده ایدم، شمدی بوندن صوڭره همه‌سندن مستغنی بولاچقمز. قریه‌مزده آزاد خلق مشتریلریده واردر. آنلرده بواتفاقگزدن بیك ممنونلردر. گازیته‌گزنک ترقیسی اوچون قولمزدن کیلگان قدر خدمتمزنی قزغانمایه‌چقمز. دوست ایشلرگه دلالت ایدوب گازیته‌گزنی نشر ایتارگه سعی ایتمکده‌مز. احبابلریمه بر آزسویلاب گازیته‌گزه بوکونلرده اون دورت مشتری یازدرب یبارد‌م. کله‌چکده ینه سعی ایده‌چکمن. اگرده گازیته اوشبو حاضرگی یولنده دائم اولسه ترقی ایده‌چکنده هیچ شبهه یوقدر. جناب حق گازیته‌گزنی کونده‌لك ایتوب الی الابد دوامینی میسر ایلسون!

لطف‌الله بن احسان الاقطاوی

یولدز

گازیته‌مزگه خیرخواه اولغانگز اوچون بیك ممنون اولدق. گازیته‌لرنک دوامی احبابلرنک حمایه‌سی سایه‌سنده‌در. اگرده مشتریلرمزنه‌دن بر آز آرتاچق ایسه سزنک استه‌دیککزکبی گازیته‌مزنی هر کون چقارمغه‌ده نیتمز واردر. طرشوسزدن. خدمت بزدن. فقط گازیته‌لرنک هر برسینکده مقصدی ملته خدمت اولدغندن، باشقه گازیته‌لرنیده حمایه ایدوگز رجا ایدله‌در.

کچکنه متفرقه.

اصلاح گازیته‌سی

بزنک یعقوب افندی شادلغندن تیریسینه صیبا آلمای ایدی.

چونکه آنك بوگون بازاردن صاتوب آلوب کرگان نرسه‌سی اصلاح گازیته‌سینک برنچی نومیری ایدی. یعقوب افندینک یوزلری بیك یاقتی ایدی. شاد ایدی. شادلانماینچه حالی یوق، چونکه یعقوب افندی مدرسه‌لرنک اصلاح ایدلووینی ملتنک ترقی ایدووینی بیك تلی ایدی.

یعقوب افندی بازاردن مدرسه‌گه قایتقاچده تاباناق اوستال یانینه مندرینی کیتوروب صالوب آرقه اوستینه یاتوب اصلاح گازیته‌سینی مطالعه قیلورغه توتوندی.

یعقوب افندینک مینوتدن مینوتقه یوزی یاقتورا بارا ایدی. شادلغی آرتقاندن آرتا ایدی.

چونکه گازیته‌نی اوقوغان صایون اوقیسی کیلوب تورا ایدی، گازیته‌نك اچنده‌یازلغان نرسه‌لر باریسیده شاگردلرنك مقصودلری، شاگردلرنك مدرسلرندن صوری تورغان نرسه‌لری، شاگردلرنك ملتدن کوتکان بتون امیدلری ایدی. فقط یعقوب افندی بارا بارا کوزینه‌ده‌اوزینه‌ده‌اشاناسی کیلمی‌باشلادی. هیچ ممکنمی؟ شاگرد اسمنده بولغان تاتار بالاسی بر اشکه کروشوبده آنی وجودکه چغارسون، تاتار شاگردی بولوب‌ده کرشکان اشینی دوام ایتدرسون. اوزغان‌قش؛ اصلاح، اصلاح دیب یوردیلر، جیولوب جیولوب سویلشدیلر، قچقرشدیلر، پیالالر واتدیلر، مدرسه‌لرینی طاشلاب چغوب کیتدیلر، حتی صوغشدیلر. اما برسینی برسی، اوزلرینی اوزلری قینادیلر.

«اگرده مدرسه‌لر اصلاح ایدلمسه ترتیبکه صالونماسه کیله‌چك کوزگه مدرسه‌گه کیلمیمز» دیدیلر.

کوز یتدی. مدرسه‌لر همیشه ایسکیچه، هیچ اوزگارگان ییرلری یوق. فقط شاگردلرده همیشه ایسکیچه هیچ اوزگارگان ییرلری یوق. همانده ایسکیچه مدرسه‌لرینه کروب اولطوردیلر. بور مدرسه‌بر آز اصلاح ایتولگان شیکللی بولدی. اما توزالمدی.

یعقوب افندی همانده کوزلرینه اشاناسی کیلمادی. بارمقلری برله گازیته‌نی طوتوب قارادی. واقعا کاغزی شطردی. دیمککه خیال توگل‌چن. گازیته، اصلاح گازیته‌سی چقغان!

فقط بو چقغانده یعقوب افندی قایده قالغان؟

یعقوب افندی فکرلرگه کرشدی.

اوننچی مایده بولغان اصلاحنك اسیزدینی واول اسیزده شاگردلرگه مخصوص بر گازیته چغارغه قرار بیرگانلکلرینی، گازیته‌نی چغارور اوچون اعانه‌لر جیمقچی بولغانلقلرینی، مکاریه‌ده‌گی مسلمانلر اسیزدینه داکلادحاضرله‌گانلکلرینی اما اسیزده هیچ بر داکلادلرینی فلانلرینی کورساته آلماغانلقلرینی خاطرینه کیتوردی. جای بویینه «اصلاح» هیچ بر اش اشلامدی، گازیته چغارر اوچون آقچه‌ده جیا آلمادی. صوڭ آلای بولغاچ بو گازیته اوزندن اوزی قایدن کیلوب چقدی‌ده اول چقغانده «اصلاح» نك ایك اورطاسنده‌یوروچی یعقوب افندی قایده قالدی؟

طورگز! سحر آشارغه وقت یتدی طورگز! کیزونك شولای دیب قچقرغان طاوشینه یعقوب افندی اویغانوب کیتدی،

گازیته‌نك خیال ایکانلگینی بلگاچ:

«اصلاح دیب یوروچی‌لر اوزلری شاگردلر بولسونلرده آنلردن نیندای اش وجودگه کیلسون دیدی»

اورنندن طوروب چارشاو باغاناسنده ئلونوب طورا تورغان سولگیسینی موینینه اوراب، بیشمتینی جیلکه‌سینه صالوب، شورلکدن ریزینکه‌سینی صوزیلوب آلوب وقار برله طهارتکه چغوب کیتدی. اوی آلدینه چغوب ریزینکه‌سینی کیه باشلاغاچ بیك مأیوسیت برله کوزلرینی اووب آلدی.

ع. کمال.

فنی هنر وتجربه‌لر.

دیڭز آرقلی اوچو.

گیرمانیه‌ده (۲۸) یاشلك ۋیرتچیر اسملی بر حکیم اوکته‌بر آخرنده‌یاۋروپادن آمیریکه‌گه قدر دیڭز آرقلی اوچماقچی بولادر. بونك اوچون آمیریکه‌نك دیڭز قریلرینی تفتیش قیلوب یورمش. اگرده بو بهادرلقنی بولدرا آلسه، آمیریکه میلیونیرلرندن بر نیچه‌سی بویکتکه بیك کوب آقچه ویره‌چکلر. تماشا هوسکارلری اوچوب کیله‌چك کونلرده بوتون آمیریکه قریلرنده بوطیارنی کوتوب طوراچقلر. بوکشی اوچا طورغان ماشیناسینی اوزی اختراع قیلمشدر.

یلان صیدی.

اولده بنی آدم یرتقچ حیوانلردن بیك کوب ضرر وزیان کوردیگی معلومدر. حاضرده متمدن مملکتلرده یرتقچی حیوانلرنك کوبسی منقرض ایدلمشدر. آرسلان یولبارس کبی یرتقچلر آفریقه ایله هندستانده‌غنه قالمشدر.

یلان چیان انسان اوچون نی قدر هلاکتلی اولسه‌ده هیچ بر دیارده بوحشراتدن قوتلو ممکن توگلدر. بوسنه آمیریکه‌ده نیویورك شهری تیره‌سنده بر اورمانده بیك زهرلی بر نوع یلان اورچوب کوب آدملرنی، خصوصا بالالرنی چاغوب بیزار ایتمش ایکان شهر اداره‌سی بو حیواننی بتررگه‌ده بر چاره طابمشدر. مخصوص کشیلر یاللاب تورلی حیله‌لر ایله مذکور اورمانده اوچ آتناهرکون یوزر ایللیشر یلان طوتدرمشلر. ایمدی بواورمانده‌یلان نوعینك انقراضی تأمین قیلنمشدر.

پوچته یاشچکی

— ذاکر افندیه، وزنلری بیك کیلوب یتمدکندن گرچه فکری گوزل اولسه‌ده شعرگزنی درج ایدلمیه‌چکدر. شعر یازغانده وزنلرینه‌ده دقت ایدوگزنی رجا ایدله‌در. تصویر جهتندن اقتدارگز بیك کاملدر. کیله‌چکده گوزل بر شاعر اولاچقگز امیدلیدر.

— یارکندده اشیر باقی توقته آخون اوغلینه. «فائده‌لی تجارت» نام مقاله‌گز شخصی اولدیغی اوچون باصولمیه‌چقدر.

— ص. ده احمدجان افندیگه. صوراوگزه بناءً بو کوندن صوڭره سزه «یولدز» نی ایللیشر دانه کوندریله‌چکدر. دها آرتق صاتماغه اجتهاد ایدوگز مرجودر.

— تومنده ع. سعییف جنابلرینه. پریکازچیکلر سایوزی «سودا خدمتکارلرینك اوبشستواسی» اسمنده بو کونلرده گوبیرناتور طرفندن تصدیق ایدلدی. اوصتافلرینی طرفگزه کوندریله‌چکدر. شول اوصطاف بوینچه سزگه‌ده بر جمعیت یاصاو شاید ممکن اولور.

اعلانلر

چویون یوللرکانتوری طرفندن بیرلگان ایسکی ناکلادنویلرنی طاشلاماڭز!

چونکه بو ناکلادنویلر بوینچه کیچگوب کیلگان طاوارلر اوچون آقچه تولەتو ممکندر.

صاراتفده‌غی **گ. پ. اوداچین هم کامپانیه سینك شرکتی** کیچگوب کیلگانماللر اوچون ناکلادنویلر بوینچه چویون یوللرندن آقچه توله‌تولرنی وبوندن باشقه چویون یولی کانتورلری ایله اولغان نزاعلرنی قارارغه اوستینه آلادر ناکلادنویلر بوینچه آقچه توله‌توده طاوار خوجه‌سندن هیچ برحق صورامایدر.

بوندن ماعدا بوشرکت **وقتی اوزغان ۋیکسللرنی صاتوب آلا**، هر بر محکمه‌لرگه **پراشینیه‌لریازوب بیرولرگه** واسطه‌بولا، ایمینیه‌لر، یورطلر صاتوو آلولرده یاردمچیلك قیلادر. پتربورغده، مسکاوده، قزانده، راصطوف نادانوده، اورالسکیده، ۋولسکیده هم غیری شهرلرده بوشرکتنك آگینتلری باردر.

قزان آگینتی ناگورنی اورامده صوصلف یورطنده اقامت ایتمکده‌در.

قزانده ۋوسکریسینسکی اورامده آلکین یورطنده

م. تاتارسکی

نك زاۋیدینیه‌سنده هرتورلی مسلمانچه وروسچه اشتیمپل وپیچاتلر، ماناغراملر، پلومبا کله‌شچه‌لری، چیسلالی اشتیمپللر، کله‌یمه وغیریلر، قیمت آلماینچه ایك مناسب بها ایله بیك تیز وقتده گوزل ایتوب اشله‌نمکده‌در.

چیت شهرلردن کیلگان زاکازلر، توقفسز اشله‌نوب نالوژنی پلاتوژ ایله کوندرلمکده‌در. آدرس:

Казань, Воскресенск. ул. домъ Алкина.
М. Татарскій.

Лито-Типографія И. Н. Харитонова. Казань. Редакторъ-издатель Ахмедъ Низамовичъ Максудовъ.